

Uppdragsbeskrivning- Samverkan - Förberedelser för en mer enhetlig och sammanhållen vård för personer med skadligt bruk och beroende och andra psykiatriska tillstånd

<p>Bakgrund och syfte</p>	<p>Samsjuklighetsutredningen, konstaterade att nuvarande organisering av hälso- och sjukvården och omsorgssystemet inte fullt ut kan säkerställa en god, kunskapsbaserad, effektiv och jämlik vård till personer med samsjuklighet.</p> <p>Mot denna bakgrund föreslår regeringen nu en ny lag och flera lagändringar för att stärka samordningen och säkerställa att personer med skadligt bruk och beroende och psykisk ohälsa får en mer sammanhållen och ändamålsenlig vård och ett samordnat stöd.</p> <p>Regeringen avser i lagrådsremissen föreslå:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att regionerna ska organisera vården till personer med skadligt bruk och beroende så att den ges samordnat med annan psykiatrisk vård. • En ny lag om en samordnad vård- och stödverksamhet för personer med psykiska funktionsnedsättningar och behov av särskild samordning under längre tid. • Krav på samverkan vid inskrivning och tydliggörande av hälso- och sjukvårdsansvaret för personer som tagits emot i ett hem för vård eller boende. • Att uttrycket missbruk ersätts av uttrycken bruk alternativt skadligt bruk och beroende. <p>Lagändringarna och den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2027. Övriga lagförslag i slutbetänkandet bereds vidare i Regeringskansliet.</p> <p>Regeringen ger även Socialstyrelsen i uppdrag att stödja genomförandet av en reform för en mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd och att utföra förberedande insatser inför genomförandet av förslagen lagrådsremiss.</p> <p>Socialstyrelsen ska bland annat ta fram kunskapsstöd och vägledning som ska definiera vilka behandlingsinsatser som bör utföras av de olika huvudmännen.</p> <p>Socialstyrelsen ska senast den 31 mars 2027 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).</p> <p>Under 2025 har Jämtland Härjedalen sammanställt en slutrapport med utgångspunkt från det arbete som gjorts med anledning av Samsjuklighetsutredningen. Arbetet har skett i samverkan mellan länets kommuner och Region Jämtland Härjedalen samt med brukarperspektiv genom NSPH Jämtland Härjedalen</p>
----------------------------------	---

	<p>En reviderad länsöverenskommelse för skadligt bruk och beroende antogs och en slutrapport utifrån GAP-analysen presenterades i SVOM. Rapporten inkluderade en aktivitetsplan. SVOM rekommenderade Region Jämtland Härjedalen att arbeta i riktning enligt den framtagna aktivitetsplanen med insatser för utvecklad vård och stöd vid skadligt bruk och beroende.</p> <p>Aktivitetsplan finns som del i slutrapport <u>Samsjuklighetsutredning HSN/122/2026</u> och redogör för de prioriterade områden och steg som behöver tas och avser inte något tidsspänn.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Övergripande beslut om riktningen 2. a) Brukar- och patientmedverkan -Göra brukare mer delaktiga i den övergripande planeringen och genomförandet av reformens arbete. 2.b) Kulturarbete - fördjupad kunskap om grunderna och de förändringar som samsjuklighetsutredningens förslag kommer innebära 2.c) Kompetens -och utvecklingsbehov -Kartlägga och inventera utbildningsinsatser 2. d) Screening -och kartläggning -Ta fram gemensamma screeningsverktyg -Ta fram gemensamma indikatorer för uppföljning/ 3. a)Stegvis vård och vårdkedjor -En översyn av organisationsstruktur för kommunal och regional primärvård och hur en stegvis omställning kan ske för att utveckla stöd och insatser för målgruppen inom verksamheterna 3. b)Samordnade och integrerade verksamheter/insatser -Kartlägga och förbereda (målgrupp, profession, berörda verksamheter, geografiskt område etc) en uppstart av mindre pilotprojekt 3. c)Tillgängligheten av sprututbyte och LARO och lågtröskelverksamheter -Förstudie för att bedöma hur tillgängligheten ska öka – 3. d)Personliga ombudens utökade målgrupp -En förstudie för att kartlägga målgruppen och vilka nya arbetssätt som kommer krävas utifrån deras behov 3. e) Kommunernas stödinsatser -Kartlägga kommunernas utvecklingsbehov 3. f) SIP -Implementera den nya överenskommelsen hos båda huvudmännen. 4. Gemensamma HVB-hem i länet -Invänta Kommunförbundets arbete
Mål	Arbetet ska generera en plan som beskriver hur samarbetet mellan region och kommun ska se ut enligt den nya lagen och hur en förflyttning från det gamla till det nya ska ske
Uppdrag	<p>Steg 1</p> <p>Utforma en tidsplan utifrån aktivitetsplan och föreslagna lagändringar</p>

	<p>Samla länsövergripande primär referensgrupp för arbetet. Ytterligare arbetsgrupper tillskapas utifrån behov.</p> <p>Arbetet ska kopplas till andra pågående utvecklingsuppdrag i länet.</p> <p>Driva utvecklingsarbetet utifrån aktivitetsplanens föreslagna fokusområden för att möta nya lagkrav</p> <p>Steg 2</p> <p>Föreslå förändrad organisation med tillhörande finansiering enligt lagförslag</p>
Målgrupper	<p>Målgrupp: Ledning och verksamheter</p> <p>Slutlig målgrupp för förändringsarbetet är länsinvånare med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skadligt bruk eller beroende av alkohol • skadligt bruk eller beroende av narkotiska substanser, blandmissbruk • läkemedelsberoende (förorsakat/förskrivet av vården) • problem med spelande eller spelberoende • personer aktuella för sprutbytesprogram • personer som utöver ovanstående punkter har en samtidig psykisk ohälsa. <p>Fokus i uppdraget ligger på insatser för vuxna över 18 år</p>
Referenser	<p>Lagrådsremiss: en-mer-sammanhallen-var-d-for-personer-med-skadligt-bruk-och-beroende-och-andra-psykiatriska-tillstand.pdf</p> <p>Platina - HSN/122/2026 Samsjuklighetsutredning inkl aktivitetsplan och GAP analys</p> <p>HSN/2301/2025 Länsöverenskommelse Skadligt bruk och beroende 2026-2027 För kommunerna i Jämtlands län och Region Jämtland Härjedalen</p> <p>Platina - HSN/2088/2025 Länshandlingsplan för samverkan gällande psykisk hälsa och suicidprevention 2026 - 2034</p> <p>Från delar till helhet. En reform för samordnade , behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet, SOU 2021:93</p> <p>Nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention — Folkhälsomyndigheten</p> <p>Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus, SOU 2023:62</p> <p>Socialtjänstlag (2025:400) Sveriges riksdag</p> <p>God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa - Regeringen.se</p> <p>Gemensam plan för primärvårdsnivå Jämtland Härjedalen</p>
Roll	<p>Två utredare utses för ett ettårigt uppdrag från huvudmännen Region Jämtland Härjedalen samt länets kommuner, med en resursfördelning om 30 % från RJH och 30 % från KFJH.</p>

	<p>Utredarna arbetar tillsammans i ett gemensamt uppdrag och förväntas inte agera i separata uppdrag eller i stuprör.</p> <p>Uppdragstagarna ska stå neutrala, hantera frågeställningar utifrån ett övergripande och läns-gemensamt perspektiv samt verka för hela länet – både stad och landsbygd. Ett personcentrerat arbetssätt ska genomsyra samtliga delar av uppdraget. Utredarna har ett gemensamt ansvar för att leda, planera och genomföra arbetet. Samtliga aktiviteter, analyser och förslag ska tas fram i nära samverkan, så att arbetet utvecklas som en sammanhållen process där både kommunala och regionala verksamheter involveras på ett likvärdigt sätt.</p> <p>Regionens resurs ansvarar för att bidra med regionens perspektiv, behov och förberedelsearbete inom både primärvård och specialistvård.</p> <p>KFJH s resurs förväntas bidra med kommunernas behov, perspektiv och att deras förutsättningar integreras och ges likvärdigt utrymme. Rollfördelningen innebär olika ingångar och expertis, men inte separata spår. Arbetet ska bedrivas där helheten för länets invånare står i centrum.</p>
Kompetens-bakgrund för uppdraget	<p>Erfarenhet från politiskt styrd organisation</p> <p>Utbildning/erfarenhet från arbete enligt Hälso-sjukvårdslag och/ eller Socialtjänstlag och myndighetsutövning</p> <p>Erfarenhet av att leda förbättrings-/utvecklingsarbeten samt informationsinsamlande, rapportskrivande.</p> <p>Erfarenhet av systematisk omvärldsbevakning lokalt, regionalt och nationellt.</p> <p>Förmåga till självständigt arbete och skapa relationer och samarbeten med referenspersoner över verksamhetsgränser.</p> <p>Vana att presentera inför olika målgrupper.</p>
Datum	2026-..... (12 månader)
Avsatt arbetstid	<p>30 % Kommunförbund Jämtland Härjedalen</p> <p>30 % Region Jämtland Härjedalen</p>
Mandat	Slutrapport godkänns i länsövergripande samverkansarena som fattar rekommendationsbeslut till huvudmännen.
Avgränsningar	Om utredare under pågående process upplever behov av att avgränsa uppdraget ska detta lyftas till styrgrupp för beslut.
Dokumentation/rapportering	<p>Löpande avstämning med samordnande funktioner gällande psykisk hälsa för Kommunförbund samt Region Jämtland Härjedalen.</p> <p>Kontinuerlig rapportering till styrgrupp på tjänstepersonsnivå.</p> <p>Återkommande rapportering i samverkansarenor Fredagsgruppen och SamReKo HSI</p> <p>Slutrapport med förslag till beslut till länsövergripande samverkansarena, politisk ledningsgrupp med mandat att fatta rekommendationsbeslut till huvudmännen</p>

	Rapportering ska även ske till övriga relevanta forum på länsnivå samt kommun- och regionnivå.
Finansiering	Beslutad satsning via statliga stimulansmedel Psykisk hälsa 2025-2026 ”En mer sammanhållen, behovsanpassad och personcentrerad vård och omsorg för personer med samsjuklighet eller omfattande behov”
Indirekta resurser	Regionintern resurs/er med uppdrag för det regioninterna förändringsarbetet. Utsedd ekonom/er
Referensgrupp/kontaktpersoner	Samtliga parter behöver bidra i förberedelsearbetet. För att säkerställa en samordnad och likvärdig process ska därför respektive kommun och Region Jämtland Härjedalen utse kontaktpersoner som ingår i en länsgemensam referensgrupp. Kontaktpersonerna fungerar som en tydlig ingång för utredarna, för fram respektive parts perspektiv och ansvarar för att samordna den interna dialogen och förankringen i sina organisationer. Referensgruppen har i uppdrag att bidra med sakkunskap, analysperspektiv, inspel och förankring till arbetet, och säkerställer att förslag och analyser utvecklas i nära dialog med berörda verksamheter.
Styrgrupp	Styrgrupp på tjänstepersonsnivå utses av Fredagsgruppen Styrgruppens uppdrag: Styrgruppen skapar förutsättningar för arbetet. Utredarna rapporterar sitt arbete till styrgruppen för kontinuerligt stöd och vidare riktning. Styrgruppen avgör vad som ska rapporteras till Fredagsgruppen och SamReKo HSI och SVOM.
Brukar-medverkan	Involvera brukarorganisation NSPH Jämtland Härjedalen för synpunkter på beslutsförslag
Uppföljning	

Uppdrag till:

Datum:

Uppdragsgivare: Fredagsgruppen godkänner uppdragsbeskrivningen